गाथिनो विश्वामित्रः।इन्द्रः। गायत्री

इन्द्रं त्वा वृषभं वयं सुते सोमें हवामहे। सपोहिमध्वो अन्धंसः॥३.०४०.०१

सोमे- रसे। सुते- निष्पन्ने। इन्द्र- परमेश्वर। वृषभम्- वर्षकम्। त्वा- त्वाम्। वयम्। हवामहे-आह्वयामः। सः- तादृशस्त्वम्। मध्वो अन्धसः- मधुरं रसम्। पाहि- अनुभव ॥१॥

इन्द्रं कतुविदं सुतं सोमं हर्य पुरुष्टुत। पिबा वृषस्व तातृपिम्॥ ३.०४०.०२

इन्द्र- परमेश्वर । क्रतुविदम्- प्रज्ञाविदम् । सुतम्- निष्पन्नम् । सोमम्- रसम् । पिब- अनुभव । हर्य-आकर्षक । पुरुष्टुत- बहुभिः स्तुत । तातृपिम्- तर्पकं रसम् । वृषस्व- सिञ्च ॥२॥

इन्द्र प्र णो धितावनि युइं विश्वेभिर्देवेभिः। तिर स्तवान विश्पते॥ ३.०४०.०३

स्तवान- स्तुत । विश्पते- प्रजापते । इन्द्र- परमेश्वर । नः- अस्माकम् । धितावानम्-धृतसम्भजनम् । यज्ञम् । विश्वेभिः- सर्वैः । देवेभिः- देवैः । प्र- प्रकर्षेण । तिर- वर्धय ॥३॥

इन्द्र सोमाः सुता इमे तव प्र यन्ति सत्पते।क्षयं चन्द्रास इन्देवः॥ ३.०४०.०४

सत्पते- सत्यपालक । इन्द्र- परमेश्वर । इमे- एते । सुताः- निष्पन्नाः । चन्द्रासः- आह्वादकराः । इन्दवः- क्लेदनशीलाः । सोमाः- रसाः । तव- ते । क्षयम्- निवासम् । प्र- प्रकर्षेण । यन्ति-गच्छन्ति ॥४ ॥

द्धिष्वा जुठरे सुतं सोमिमिन्द्र वरेण्यम्। तवं द्युक्षास् इन्देवः॥ ३.०४०.०५

इन्द्र- परमेश्वर । वरेण्यम्- श्रेष्ठम् । सुतम्- निष्पन्नम् । सोमम्- रसम् । जठरे- हृद्ये । सीदन् वनस्य जठरे पुनानः, भीमस्य वृष्णो जठरादिभश्वसो दिवे दिवे सहुरिः स्तन्नबाधित इत्यादिषु मन्त्रेषु जठरशब्दस्य मध्यभाग इति लक्षणया सारः स्वरूपं हृदयमिति वार्थः । हृयमानः- अस्माभिराहृतः । दिधिष्व- धारय । इन्दवः- क्लेदनशीलाः । द्यक्षासः- दिव्या रसाः । तव- त्वदर्थं किल्पताः ॥५॥

WEBOLIM

गिर्वणः पाहि नः सुतं मधोर्धाराभिरज्यसे।इन्द्र त्वाद् तिमिद्यर्शः॥ ३.०४०.०६

गिर्वणः- मन्त्रस्तुत । नः- अस्माकम् । सुतम्- निष्पन्नं रसम् । पाहि- अनुभव । मधोर्धाराभिः-माधुर्यधाराभिः । अज्यसे- सिच्यसे । इन्द्र- परमेश्वर । त्वादातम्- त्वच्छोधितम् । दैप् शोधने । यशः- हविः ॥६ ॥

अभि द्युम्नानि वनिन् इन्द्रं सचन्ते अक्षिता।पीत्वी सोर्मस्य वावृधे॥ ३.०४०.०७

वनिनः- सम्भक्तः। अक्षिता- अक्षीणानि । द्युम्नानि- तेजांसि । इन्द्रम्- परमेश्वरम् । अभि सचन्ते-अभिगच्छन्ति । सोमस्य- रसम् । पीत्वी- अनुभूय । ववृधे ॥७ ॥

अर्वावतौ न आ गीहि परावतश्च वृत्रहन्।इमा जुषस्व नो गिर्रः॥ ३.०४०.०८

अर्वावतः- अन्तिकात्। परावतश्च- दूरतश्च। नः- अस्मान्। आ गहि- आगच्छ। वृत्रहन्-आवरणनाशक। नः- अस्माकम्। इमाः- एतान्। गिरः- मन्त्रान्। जुषस्व- सेवस्व॥८॥

यदेन्तरा परावर्तमर्वावर्तं च ह्रयसे। इन्द्रेह तत् आ गहि॥ ३.०४०.०९

परावतमर्वावतमन्तरा- दूरसमीपमध्यवर्तिदेशात्। च। हूयसे- आहूतोसि। ततः- तस्मात् स्थानात्। इह- अत्र। इन्द्र- परमेश्वर। आ गहि- आगच्छ॥९॥

